

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شورای سیاست‌گذاری حوزه‌های علمیه خواهران
مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران
معاونت پژوهش

مؤسسه آموزش عالی فاطمه الزهراء (سلام الله عليها)

عنوان :

ترجمه بخشی از کتاب «جنگ، تجاوز و دفاع مشروع» با بررسی تطبیقی از منظر فقه و حقوق بین الملل

استاد راهنما

حجت الاسلام والمسلمین دکتر مسعود راعی

استاد مشاور اول

حجت الاسلام و المسلمین دکتر عبد الرسول قاسمی

استاد مشاور دوم

حجت الاسلام و المسلمین دکتر مهدی حبیب الهی

نگارنده

نسیم السادات مهدوی

۱۳۹۳

سپاس خدای را که هر چه دارم از اوست

سپاس و ستایش مر خدای را جلّ و جلاله که آثار قدرت او بر چهره روز روشن، تابان است و انوار حکمت او در دل شب تار، درفشان. آفریدگاری که خویشتن را به ما شناساند و درهای علم را بر ما گشود و عمری و فرصتی عطا فرمود تا بدان، بنده‌ی ضعیف خویش را در طریق علم و معرفت بیازماید. پس سپاس بی‌کران پروردگار یکتا را که هستی‌مان بخشید و به طریق علم و دانش رهنمونمان شد و به همنشینی رهروان علم و دانش مفتخرمان نمود و خوشه چینی از علم و معرفت را روزیمان ساخت.

به امید آن که توفیق یابم جز خدمت به خلق او نکوشم.

تقدیم به

پیشگاه حضرت ولی عصر

حجة ابن الحسن (روحی و ارواحنا له الفداء)

و

محضر ارزشمند پدر و مادر عزیزم به خاطر همه‌ی تلاش‌های محبت آمیزی که در دوران مختلف زندگی‌ام انجام داده‌اند.

به استادان فرزانه و فرهیخته‌ای که در راه کسب علم و معرفت مرا یاری نمودند.

به آنان که در راه کسب دانش راهنمایم بودند.

به آنان که نفس خیرشان و دعای روح پرورشان بدرقه‌ی راهم بود.

پروردگارا حسن عاقبت، سلامت و سعادت را برای آنان مقدر نما.

تقدیر از

مسئولین محترم مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران استان اصفهان

مسئولین محترم حوزه علمیه خواهران فاطمة الزهراء (سلام الله علیها)

اساتید بزرگوارم

دوستان گرانقدرم

و خانواده دلسوزم

۹. خسرو شاهی، قدرت الله؛ دانش پژوه، مصطفی، فلسفه حقوق، چاپ ششم، قم: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی، ۱۳۸۱.

۱۰. خلیلان، سید خلیل، حقوق بین الملل اسلامی، چاپ سوم، تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۶۸.

۱۱. رحیمی مقدم، احمد، دفاع مشروع در حقوق ایران و انگلستان، تهران: انتشارات مجد، ۱۳۸۹.

۱۲. روسو، شارل، حقوق مخاصمات مسلحانه، (هنجی، سید علی؛ نیر نوری، شیرین)، ج ۱، بی جا: دفتر خدمات حقوقی بین المللی، ۱۳۶۹.

۱۳. ضیایی بیگدلی، محمد رضا، اسلام و حقوق بین الملل، چاپ نهم، تهران: کتابخانه گنج دانش، ۱۳۸۹.

۱۴.، حقوق جنگ (حقوق بین الملل مخاصمات مسلحانه)، چاپ دوم، تهران: انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی، ۱۳۸۰.

۱۵. عاملی، بهاء الدین؛ ساوجی، نظام بن حسین، جامع عباسی و تکمیل آن، قم: دفتر انتشارات اسلامی وابسته به جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، ۱۴۲۹ ه.ق.

۱۶. عبداللّهی، مهدی، جهاد و دفاع در اسلام، چاپ سوم، بی جا: اداره آموزش عقیدتی سیاسی نمایندگی ولی فقیه در سپاه، ۱۳۸۲.

۱۷. عمید، حسن، فرهنگ عمید، ج ۳، ج ۱ و ۲ و ۳، چاپ هشتم، تهران: امیر کبیر، ۱۳۸۱.

۱۸. عمید زنجانی، عباسعلی، فقه سیاسی (حقوق بین الملل اسلام)، ج ۳، تهران: مؤسسه انتشارات امیرکبیر، ۱۳۶۷.

۱۹.، فقه سیاسی (حقوق و قواعد مخاصمات در حوزه جهاد اسلامی و حقوق بین الملل اسلام)، ج ۵، تهران: انتشارات امیر کبیر، ۱۳۸۳.

۲۰.، فقه سیاسی (اصول و مقررات حاکم بر مخاصمات مسلحانه (جهاد))، ج ۶، تهران: انتشارات امیر کبیر، ۱۳۸۵.

۲۱. قرشی، سید علی اکبر، قاموس قرآن، ج ۲، چاپ ششم، تهران: دار الکتب الإسلامیه، ۱۴۱۲ ه.ق.

۲۲. کاسسه، آنتونیو، حقوق بین الملل در جهانی نامتحد، (کلانتریان، مرتضی)، تهران: دفتر خدمات حقوقی بین المللی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۷۰.

۲۳. محمد علی پور، فریده، دفاع مشروع در حقوق بین الملل، تهران: وزارت امور خارجه، ۱۳۷۹.

۲۴. مسائلی، محمود؛ ارفعی، عالیہ، جنگ و صلح از دیدگاه حقوق بین الملل و روابط بین الملل، چاپ دوم، تهران: وزارت امور خارجه، ۱۳۷۳.

۲۵. معرفت، محمد هادی، جامعه مدنی، قم: مؤسسه فرهنگی انتشاراتی التمهید، ۱۳۷۸.

۲۶. معین، محمد، فرهنگ معین، چاپ دوم، تهران: انتشارات زرین، ۱۳۸۶.

۲۷. مقتدر، هوشنگ، حقوق بین الملل عمومی، چاپ ششم، تهران: وزارت امور خارجه، ۱۳۸۱.

۲۸. موسوی خمینی، سید روح الله، تحریر الوسیله، (علی اسلامی)، چاپ ۲۱، ج ۴، ج ۲، قم: دفتر انتشارات اسلامی وابسته به جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، ۱۴۲۵ ه.ق.

۲۹.، کشف الاسرار، اصفهان: انتشارات دین و دانش، بی تا.

۳۰.، رساله توضیح المسائل، تهران: نشر روح، ۱۳۶۹.

۳۱. ورعی، سید جواد، مبانی فقهی جهاد، قم: مؤسسه بوستان کتاب، ۱۳۸۸.

فهرست منابع عربی:

۳۲. ابن فارس، ابو الحسین احمد بن زکریا، معجم مقاییس اللغة، ج ۶، ج ۱، قم: انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، ۱۴۰۴ ه.ق.

۳۳. ابن منظور (جمال الدین محمد بن مکرم)، ابوالفضل، لسان العرب، (احمد فارس الجوانب)، ج ۱۵، ج ۱، بیروت - لبنان: دار الفكر الطباعة و النشر و التوزيع - دار صادر، ۱۴۱۴ ه.ق.

۳۴. افرام البستانی، فؤاد، منجد الطلاب، (محمد بندر ریگی)، چاپ بیستم، تهران: انتشارات اسلامی، ۱۳۸۶.

۳۵. جوهری، اسماعیل بن حماد، الصحاح - تاج اللغة و صحاح العربیه، (احمد عبد الغفور عطار)، ۶ ج، ج ۱، بیروت - لبنان: دار العلم للملایین، ۱۴۱۰ ه. ق.

۳۶. حسینی (محبّ الدین حنفی زبیدی واسطی)، سیّد محمد مرتضی، تاج العروس جواهر القاموس، (علی شیر)، ۲۰ ج، ج ۴، بیروت - لبنان: دار الفكر للطباعة و النشر و التوزیع، ۱۴۱۴ ه. ق.

۳۷. راغب اصفهانی، حسین بن محمد، مفردات ألفاظ القرآن، (صفوان عدنان داودی)، لبنان - سوریه: دار العلم - دار الشامیه، ۱۴۱۲ ه. ق.

۳۸. مصطفوی، حسن، التحقیق فی کلمات القرآن الکریم، ۱۴ ج، ج ۲، تهران: مرکز الکتاب للترجمه و النشر، ۱۴۰۲ ه. ق.

۳۹. نجفی (صاحب جواهر)، محمد محسن، جواهر الکلام فی شرح شرائع الإسلام، چاپ هفتم، ۴۳ ج، ج ۲۱، بیروت - لبنان: دار إحياء التراث العربی، ۱۴۰۴ ه. ق.

فهرست منابع لاتین:

40. Dinstein, Yoram, War, Aggression and Self- Defence, Fourth ed., New York: Cambridge University, 2005.

ب: مقالات:

۴۱. البرزی ورکی، مسعود، «نقد و بررسی نظر مشورتی دیوان بین المللی دادگستری راجع به تهدید یا توسل به سلاح‌های هسته‌ای»، مجله حقوقی، ش ۳۱، ۱۳۸۳.

۴۲. آ.ا، مولرسن، «اصل عدم تهدید و توسل به زور در جهان معاصر»، (اسکندری، منیژه)، مجله سیاست خارجی، ش ۱، ۱۳۷۷.

۴۳. آقای جنت مکان، حسین، «تعریف، عناصر و شروط اعمال صلاحیت دیوان بین المللی کیفری نسبت به جنایت تجاوز» با نگاهی بر موافقت نامه کامپالا»، مجله حقوقی بین الملل، سال ۲۸، ش ۴۴، بهار - تابستان ۱۳۹۰.

۴۴. بهستانی، مجید، «دفاع پیشگیرانه در حقوق بین الملل جدید»، فصلنامه پژوهشی، آموزشی، اطلاع رسانی گواه، ش ۱۲، بهار ۱۳۸۷.
۴۵. بهمنی قاجار، محمد علی، «کارکرد دیوان کیفری بین المللی»، اطلاعات سیاسی - اقتصادی، ش ۲۸۵، پاییز ۱۳۹۰.
۴۶. جلالی، محمود؛ مقامی، امیر، «تعامل حقوق ایران و حقوق بین الملل کیفری در جرم انگاری «سلاح‌های شیمیایی»»، فصلنامه نامه مفید، ش ۷۰، ۱۳۸۷.
۴۷. حکیم، محسن، «آداب جنگ یا تقوای جنگی در اسلام»، مقالات و بررسی‌ها، دفتر ۶۵، تابستان ۱۳۷۸.
۴۸. دلخوش، علیرضا، «حقوق بشر دوستانه در مخاصمات مسلحانه بین المللی: تفاوت‌ها و اشتراکات»، فصلنامه سیاست خارجی، سال ۲۱، ش ۴، زمستان ۱۳۹۷.
۴۹. شیروودی، مرتضی، «چیستی تجاوز»، دو ماهنامه رواق اندیشه، ش ۲۲، ۱۳۸۲.
۵۰. ضیایی بیگدلی، محمد رضا، «مشروعیت جنگ و توسل به زور از دیدگاه حقوق بین الملل»، مجله سیاست خارجی، ش ۲، ۱۳۷۰.
۵۱. قربان نیا، ناصر، «حقوق جنگ در اسلام»، رواق اندیشه، ش ۲۲، مهر ۱۳۸۲.
۵۲. موسوی، سید فضل الله؛ حاتمی، مهدی، «دفاع مشروع پیش‌دستانه در حقوق بین الملل جدید»، دانشکده حقوق و علوم سیاسی، ش ۷۲، تابستان ۱۳۸۵.
۵۳. میر محمدی، سید مصطفی، «شریعت صلح و رحمت»، اندیشه تقرب، سال اول، ش ۳، تابستان ۱۳۸۴.
۵۴. «جنگ سلطه و نقض اصول حقوق بین الملل»، رواق اندیشه، ش ۱۶، فروردین ۱۳۸۲.
۵۵. نظیفی، عباس؛ جعفری، سید اصغر، «نگاهی تحلیلی بر مخاصمات مسلحانه در دو دیدگاه اسلام و حقوق بین الملل»، فصلنامه دیدگاه‌های حقوق قضایی، ش ۵۴، ۱۳۹۰.
۵۶. نیک نفس، مهدی؛ گماری، مسعود، «جرائم و مجازات‌ها در اساسنامه دیوان بین المللی کیفری و قوانین جزایی ایران»، دو ماهنامه مجلس راهبرد، ش ۳۸، ۱۳۸۲.

۵۷. هنجی، سید علی، «پیدایش حقوق بشردوستانه جنگ و جلوه‌هایی از حفظ حیثیت انسانی در رفتار رزمندگان با یکدیگر»، مجله تحقیقات حقوقی، ش ۳۹، بهار و تابستان ۱۳۸۳.

ج: نرم افزارها:

۵۸. جامع فقه اهل بیت علیهم السلام ۲ (کتابخانه تخصصی فقه)، قم: مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی، بهمن ۱۳۸۹.

د: سایت‌ها:

۵۹. <http://internationallaw.blogfa.com/post-305.aspx>، امیر، مقامی، نوشته شده در شنبه یازدهم دی ۱۳۷۸.